

GORBERGA!

VJERSKI LIST

Postarinska plaćena o čitavom

Cijena za pojedini broj 4.— litra
u Jugoslaviji 2.— dinara

Pretplaća za svaki mjesec 16. litra
u Jugoslaviji 5.— dinara

Oglaš. stoji 10.— litra za svaki
milimetar visine u širini i stupcu

God. I. - Broj 18. --- Izdaje: Književno društvo Sv. Mohora za Istru. — Izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Rijeka, dne 15. prosinca 1946.

Da li je svaka vlast od Boga?

Kad je Pilat rekao Isusu: »Ne znaš li, da imam vlast propeti tebe?« i vlast imam pustiti tebe?«, odgovorio mi je Isus: »Ne bi imao vlast nikakve nada mnom, kad ti ne bi bilo dana odzgo« (evanđelje po Ivanu, glava 19, redak 10—11). Dakle, po Isusovim riječima, Pilatova je vlast potjecala odzgo, t. j. od Boga. A kao je jedan poganih, kao što je bio rimski upravitelj Pilat, imao vlast od Boga, onda moramo reći, da je svaka zakonita vlast od Boga.

Ta tvrdnja smućuje mnoge katolike te pobuduje saznanje ili poruglivi smijehak kod mnogih nekatolika. Zbog tog razloga moramo to pitanje razjasniti.

Da bi vladao na svijetu red i mir, odredio je Bog, da bude među ljudima neka vlast, kojoj se treba pokoravati. Ako je dakle Bog htio da postoji vlast, onda moramo reći, da je vlast od Boga.

Ali to ništa ne znači, da je Bog odredio, kakva i u čijim rukama mora biti vlast. To prepušta Bog razvoju ljudske povijesti i slobodnoj volji ljudi. On dakako nije indiferentan prema tomu, tko ima vlast u ruci i kako je upotrebljava, ali da sačuva ljudim slobodu i čovječanstva običnom naroda u čovječanstva običnom naroda u glavnim potezima, dok razvoj pojedinih događaja prepušta volji i di. Naravno, on kao potpun gospodar svega, može i u tomu činiti iznimke, koliko hoće, ali te iznimke nijesu nama poznate.

Dakle, vlast je od Boga u toliko, što je on odredio, da bude među ljudima neka vlast. Ali to ništa ne znači, da Bog hoće da baš ova ili ona osoba imade vlast i da ta vlast bude ova ili ona, da na pr. demokratska ili apsolutistička. I zato je od Boga, jer ga je Bog stvorio, ali to ne znači, da on hoće da bude baš u ovim ili onim rukama. Bez Božje volje ili točnije proti Božjoj volji se ne događa ništa, ali ako Bog nešto dopušta, ne znači da to on i hoće. On dopušta i grijeh, iako mu je protivan i to radi većeg dobra, da ostane ljudima slobodna volja, kao što gospodar radi mira katkada ne ustane odmah protiv onomu, koji mu čini štetu.

U uvodniku prošlog broja našega lista dokazali smo, da katkada mogu ljudi silom uzeti vlast jednomu i predati je drugomu (ili je mogu sami zadržati). I u prvom i u drugom slučaju je vlast od Boga, jer Bog hoće da postoji vlast, ali nije bilo od Boga određeno, da ta vlast pripada ovomu ili onomu.

Kad ne bi bila vlast od Boga, ne bi bili ljudi dužni u svojoj savjesti da je slušaju, dakako u koliko se neizneje naredbe ili zakoni ne protivu volji Božjoj. Zato je na moze obavezati u sa-

vjesti drugi čovjek nego samo Bog kao gospodar svih. Može doći siliti ljude na slušanje zdravi razum, ali znamo, da »koliko ljudi, toliko čudi«. Vlast može siliti ljude na slušanje također kaznama, ali time se ne može svakomu doprijeti. Nikada se ne može doznati za sve propuste i prekršaje, prevare i zločine.

Iz toga proizlazi, da temelj za poredak i napredak postoji samo ondje, gdje ljudi osjećaju obaveznu u savjesti, a to može biti samo ako vjeruju u Boga.

Odluka o uredjenju agrarnih odnosa u Istri i crkveni posjedi

De 26. prošlog mjeseca bila je u Pazinu na četvrtom zasjedanju Oblasne narodne skupštine za Istru prihvaćena izvanredno važna Odluka o uredjenju agrarnih odnosa i poništenju draži na području Oblasnog Narodnog Odbora za Istru.

U smislu prvog člana te Odluke odzete će se u Istri svim gospodarima zemlju, koju su dosada seljaci »bradavili kao košom ili su je na temelju posebnih imali u zakupu (na pr. obično ili za novac) kraj 15 godina računano vrijeme od 9. rujna 1943 nadalje anataz Zemlju i s njom poljodjelski inventar (goveda, ovce, svinje, pt. i dr.) držati će seljaci bez odzete. Pretpostavio se, da je gospodarima zemlja već dosadanjim pribodima dovoljno ispaćena.

Odluka o kolonima neće pogoditi istarske seljake ni istarske crkve osim u rječju kojem slučaju. Medutim odluka o obdruživanju zemlje onima, kojima su je obdruživali na obitelj na temelju ugovora kraj 15 godina prije s 19. 1943. ih na potpuno ili za novac, potpuno ili razne crkve i župne nadarbnje (beneficije). Obično se je crkveno zemljište davalo u zakup samo za tri godine, ali katkada je bilo dano i za 15 godina isto osobi. To se je događalo obično tada kad se je poljodjelac obvezao da će zemlju poboljšati ili da će na njoj izdati vinograd, jer bi inače kasnije imao drugu korist od njegova trada.

Ako bi koja Crkva ili župa nadarbnja izgubila zemlju, koju obraduju seljaci bilo kao kolonij bilo kao zakupnici, došao bi taj događaj nakon konačnog

U kvaterne nedjelje molli se po crkvama posebna molitva, da nam dade Bog dobrih svećenika. To je jedno od vrlo važnih pitanja za sve vjernike i dapače za čitave pojedine narode. Crkve su ustanove, koje vode ljude u život vječni, ali i sa stanovišta zemaljskog života imaju one veliku važnost za dobro naroda, jer su to više manje jedine ustanove, a u svakom slučaju najvažnije ustanove, koje uzgajaju ljude u plemenitosti. Medutim svaka crkva pa tako i naša katolička stoji

u kvaterne nedjelje molli se po crkvama posebna molitva, da nam dade Bog dobrih svećenika. To je jedno od vrlo važnih pitanja za sve vjernike i dapače za čitave pojedine narode. Crkve su ustanove, koje vode ljude u život vječni, ali i sa stanovišta zemaljskog života imaju one veliku važnost za dobro naroda, jer su to više manje jedine ustanove, a u svakom slučaju najvažnije ustanove, koje uzgajaju ljude u plemenitosti. Medutim svaka crkva pa tako i naša katolička stoji

određena granica, u pravičnosti sa ustanovom Jugosavije. Po njemu je naime dozvoljeno crkvama i župnim nadarbnjama da zadrže do 10 hektara zemlje, a u Istri bi nekome ili mnoge već prije sjeđenja u Istri Jugosavioje izgubili zemlju i u slučaju, ako je imajo manje od 10 hektara. Taku bi istarske crkve i župne nadarbnje bile dvaput oštećene te ne bi mogle zadržati onoliko, koliko dozvoljava Istarska Jugosavioje. Takva namakna bez dvojbe nije imala Oblasna skupština a Istru — pogotvku kad se uzme u obzir da sa istarske crkve i župne nadarbnje većinom siromašne te nemaju nikakvu kapitalističku značku. Dobroćak zemlje služi im za pokrivanje troškova, koje bi inače narod sam snosio.

Obzirom na te misli, koje je na skupštini iznio predsjednik »Zbora svećenika sv. Pavla za Istru« velič g. Tomo Bunčić, bilo je zaključeno, da će pitanje Crkvenih imanja rješiti Oblasni Narodni Odbor sporazumno sa »Zborom«. Zato se je odmor »Zbora« obratio na Biskupski Ordinariat u Trstu, Poreču, Rijeci i Zadru, da mu ih izravno ili preko župa u uredu. Oni prve crkvene potrebne podatke o zemlji crkvi i župnim nadarbnja ima nade, da će ta pitanja biti rješena na zajedničko zadovoljstvo.

Član 5 spomenute Odluke ne tiče se crkvenih imanja jer crkve nijesu na dražbi nikomu auzimale imanja. Taj član pogotvku samo one, koji su stekli zemlju na dražbi i to za nerasudnu cijenu i sa svrhom da se slavenjski živali ekonomski oslabi i uništi.

Crkva se je brinula i za gospodarski napredak

U prošlom smo broju »Gore sral« vidjeli, da je Crkva kroz stoljeća proizvela čineci dobro. Ovaj je želimo, samo (u nekoliko riječi) sjezmeniti, kako se Crkva brinula i za gospodarski napredak svojih vjernih.

Suvremeni redovi predikača osnovali su u srednjem vijeku tri osmine svijeta gradova Njemačke i Francuske, da o drugim zemljama i ne govorimo, iskreni su prama, uravnotežili riječi, osuđujući moćavre, najzajupštenije krajnje prevrnuti su u bupna jrova. »Kako vretan narataj bijahu naši predci«, piše protestantski povjesničar, »Batinžen, seljaci bijaše imovali i obline se hranio; njegovi sluge dobivali su veliku plaću i dobru hranu«.

I razvija se bilo dobro, dok je Crkva imala još upliv u javnom i privatnom životu. Kautski y godinu u članku »Rad danas i prije 500 godina« ovi: »Sje je danas radnicima ideal, za koji se moraju oporaviti boriti, je prije pet stoljeća godina, u tako zvanom »mračnom« srednjem vijeku bila već

priznata stvarnost. Pnnaeststo stoljeće bijaše zlatno doba, za kojim se danas ogledavamo kao za nekim izgubljenim rajem«.

I danas želi Katolička Crkva radnicima staložu isto, tako dobro kao u ono sretno doba. Crkva je naravno u posljednja desetljeća puno nastojala i učinila, kako bi poboljšala bespravni i u mnogobrojne očajni položaj radnika, u koji ih je bacio bezbožni gospodarski liberalizam; objavila je izvještaje svoju socijalnu nauku, prema kojoj bi trebalo urediti međusobne odnose ljudi, da bi svima bilo bolje. L. J.

NOVI AUSTRIJSKI POSLANIK PRI VATIKANU

30. studenog o. p. u svečanoj audijenciji svetoj u Vatikanu, u prisutnosti Rudolfa Kohrussa, Novi austrijski poslanik predao je sv. Ocu akreditivna pisma«.

i pada sa svećenstvom. A starlje svećenstvo izumire. Zato je potrebno, da se mlade svećenstvo uzgaja. Što se bolje odgoji, to je veća sreća za narod. To znači, da narod radi zapravo sam za sebe, kad radi ili žrtvuje što za uzgoj svećeničkog podmlatka.

Da bismo se posebice sjetili te svoje dužnosti, određen je posebnim dan kao sječnišni dan i to je kod nas u Istri Božični blagdan, kada je potrebno da se sje-timo žrtvovati nešto za svoje sje-meniste.

Već je mnogo ljudi u Istri sjetilo se onog sječnišnja, koje kod nas dolazi u obzir, a to je sječnišnje u Pazinu, koje napreduje lijepe u svakom pogledu. Nekoji su darovali, što su mogli, u hrani. Ali imado je još cijelih krajeva, gdje se nitko nije sjetio našeg sječnišnja. Učinito to barata sada za Božić, kad budu svećenici pozvali narod, da žrtvuje nešto u to plemenitu svrhu. Sva milostinja, koja će se onaj dan sabirati u crkvama, određena je za sječnišnje. To je već kao običaj uvedeno u tršćansko-koparskoj biskupiji. Ali u našem se sječnišnju uzgajaju također daci iz porečko-puljske, krčke, riječke i senjske biskupije. Zato je pazinško sječnišnje važno za čitavu Istru, a i za jedan dio Hrvatske. Zbog toga se nadamo, da će se onog dana posvuda sabirati za tu našu velju ustanovu. A i ondje, gdje se ne bude sabiralo, nadamo se, da će se naći plemeniti ljudi, koji će se sjetiti našeg sječnišnja. Svaki prinos može se poslati također preko uprave lista »Gore sral« ili izravno na naslov: Hrvatsko sječnišnje - Pazin (Istra).

NOVI DUH U NJEMACKIM SKOLAMA

Ministar prosvjete njemačke pokrajine Hombourg gov. Schirram prikazao je u jednom svom govoru novi odgojni program njemačkih škola. On je rekao: »Zadatak je škola, da odgoji mladine u demokratskim načelima slobode, pravčnosti i ljudskog dostojanstva. Škola mora u mladine unijeti ljubav prema svojem narodu i svojoj zemlji, prenositi prema svim narodima i svim rasama. Škola mora težiti k jačanju kršćanskih ideja vjere i morala«.

Naš Božični broj

Da ne bi naši čitaoci ostali za Božić bez »Gore sral« izdat ćemo posebni božični broj, koji će iznimno izći dne 23. ovog mjeseca. Zajedno s tim brojem razaslata ćemo kao prilog izdani kalendar na 16 stranica onima, koji ga budu naručili u pravo vrijeme. Kako smo već javili u prošlom broju, kalendar će imati 16 stranica te će biti tiskan u dvije boje. Stajat će u Istri 12.— litra, a u Jugoslaviji 8.— dinara. Fokusrite se sa narudžbom.

Grad dječaka

Pod tim naslovom izašla je u 6. broju našeg lista kratka vijest. Danas ćemo ponajprije prikazati "Grad dječaka", to remek-djelo socijalno-ogranog rada mladog katoličkog svećenika.

Na 80 pouzdenih šestero i s petoricom dječaka, od kojih su dvojica bila osma od sedmica za mladež, a trojica napuštena i bez ikakvih namjena, osnovano je otac Flanagan u jednoj zgradbi u Otmahu, u Americi, prvo skromne neznatnih dječaka. To je bilo u prosincu 1917. godine. I to je jezgre nikako u grad dječaka, sabralište i odgajalište stotine i stotine napuštenih dječaka. Tu je grad i oca Flanagan, katoličkog svećenika i tražak porijekla, koji je sebi usao u zadatku spasi napuštenu djecu, učiniti od besprijaznih ljudi, koji će biti korisni stanovnici svoje zajednice.

Uz novčanu pomoć nekolicine dobrotnika uspije otac Flanagan kupiti jednu novu nekadnu zgradu. Onda, na krivo koje vodio glava napuštenih dječaka, podigne novi grad, poznat u cijeloj Americi kao "grad malenih ljudi". Prve zgrade bile su dvije barake. I to je već mnogo značilo za dječake, koji su do tada živjeli na ulici, spavajući, gdje ih bilo nekada. Godine 1922. podigla se prve zidine zgrade. Danas grad dječaka ima već 11 zgrada u vrijednosti od 2 milijuna dolara. Sadašnje brojčano stanje stanovnika iznosi 450 dječaka, nastanjenih u 4 zgrade. Sveća zgrada sadrži 4 prostora. U svakoj prostoru živi 20 do 30 dječaka, amjenih prema godinama starosti.

Grad dječaka ne dobiva nikakve novčane pomoći od države. Najpotrebnije sredstva daju prijatelji oca Flanagan, koji u godinama vrše najbolji način odgoja oca, za koje se društvo, odnosno zajednica, ne brine dovoljno.

Pod vodstvom oca Flanagan u gradu dječaka nema besposlice. Svaki je dječak zaposlen prema svojoj volji i sposobnostima. Jedni rade u trgovinama, drugi obrađuju zemlju, koji zadovoljavaju najveće prechambonske potreba stanovnika grada dječaka. Poslove oko uređenja štola, nastamb, igrališta itd, sve to izvršuju sami dječaci. Uz rad postoje i razne fizičke rad postaje i intelektualni rad u školama, u kojima se dječaci, prema vlastitim sklonostima, odgajaju i spremaju za buduća intelektualna vrata.

Grad dječaka upravljan je na demokratskim načelima. Godine 1937., na traženje oca Flanagan, priznat je grad dječaka polovno autonomnog grada, što odgovara svim pravima građanina Amerike. Dječaci — građani — biraju svoje načelnika i devet gradskih oborbnika. Grad ima i svoj posebni sud i vlastitu policiju. Izbori i javne dužnosti vrše se najodličnije. Kandidati — dječaci iznose na sastancima svoj program, i jednom izabrali, nastoje da čvrsto odupru povjerenje i ljubav im ljudi.

Načelnik nije samo glavar uprave i prvi građanin grada već je on i predsjednik posebnog odbora, koji prima strana posjetitelje, kad to dopu posjeti grad dječaka. U njegovoj arhivi o, je posjetilo je grad dječaka preko 10.000 posjetitelja, nadolih iz svih krajeva Amerike i Kanado.

Često im i prvoga svoje i kasniji zakone. Kratko su se zaklonje povlaštice i povećanja dužnosti privrženika.

U školama podučavaju profesori, koji uređuju i školski program i avo kalio potrebno za intelektualni odgoj učenika.

Grad ima svoju bolnicu, moderno uređenu, sa svim potrebnim medicinskim instrumentima. Posebni odgoj brine se za amjenih novo nadolih dječaka i kao za napuštenih dječaka u životi odraslih van područja zgrada malih ljudi.

Nijedan dječak ne napušta grad, dok nije siguran da će biti u stanju vlastitim snagama i sposobnostima birati se sa daljnjim životom.

U fizički odgoj dječaka se daje i duhovni odgoj. U gradu dječaka ne postoje ni vjerske, ni rasne, ni nacionalne, nikakve razlike. To je novi svijet onih, gdje demokracija dolazi do

Nešto o Sv. Pismu

Ne bi bilo pametno vjerovati, ako bi vjerske istine potjecale od ljudi. Čovjeku moćnije vjerovati onoliko on može znati ili doneti na pradu opstoji Amerika, da je Napoleon bio francuski car, da u Africi imade albonova i t. d. Ali vjerske istine na pradu avral čovjekovi, o nekrogoboga i t. d., o odnosu između Boga i ljudi i t. d., ne može znati nijedan čovjek, osim on koji ih doista može znati sigurno samo Bog. Zato je naš vjera razborita samo ako nam je Bog ako istine javio ili povjerio Bogu. A da je on to učinio, znademo po svetu otomom. Što nam dokazuje, da je Isus bio Bog. On nam je sve vjerske istine rekao i li potvrdio u koliko su bile već prije od Isusa, kada je bio živ. Da se Isus bio doista Boževjak i da za njegove riječi dođe do nas nepromijenjeno, o tomu ćemo pisati drugim prigodom. Ovdje nas sadina zaustavlja, gdje smo našli sve istine, koje je Bog objavio ljudima, tim svojim dragim razumnim stvorenjima.

Sve ono, što je Isus pripovijedao ljudima, propovijedati su pošli njegove smrti njegovi učenicima. Mnogi su sve to već u prvo vrijeme kršćanstva zapisali i tako je ta zbirna prečka do danas došla do nas. Nijedan Ali da se rasine istina je li promijenila i da ih sigurno doznamo, odabrao je Bog rasna orbe i im je zapovijedio, da ih je odmahnuo, da zapnu sve ono, što je on bio, tako na način svoje misljenja i vremena. On ih je također obavio, da ne bi što krivo zapisali.

izražaja u punoj opojnosti i značenju. Vjerska poduka vrši se prema vjerskoj pripadnosti pojedinih dječaka.

Svuda u Americi ima ljudi, koji su svoju mladost proveli u gradu dječaka. To su danas krasni građani svoje države, od kojih mnogi zauzimaju važna mjesta na raznim područjima javnog i kulturno-znanstvenog rada. Njih je odgojio otac Flanagan. On ih je naučio, da se uređi sa nastoji u nasizlavaru bogatstvu, već u izvršavanju vlastitih dužnosti, u stvaranju objež, izgradnji, napretku, — u časnom služanju vlastitoj zajednici.

Otac je Flanagan pomažan na svoje dječake. Oni pak nikada neće zaboraviti onog čovjeka, koji je sve svoje snage, sve svoje sposobnosti posvetio njima. Timče i riječi plamka, koji nepostojano slušu oca Flanaganu i svih krajeva svijeta, rješe, za zahvalnosti i poštovanja onih, koji u oca Flanaganu gledaju avog pravog oca, avog dobročinitelja, avog najboljeg prijatelja.

Koliko je Crkva učinila za prosvjetu

Sv. je Crkva promicala i umjetnost i prosvjetu i kulturu svopće. Krasnaka inače se stičena kultura u blatu. Crkve. Katolička je Crkva kršćanska školila rodila, u svome krilu odgajala i odgojila. Ona se je materinski brinula da sve uređi sa nastoji, kad je bilo i kraljeva, koji nisu znali pisati. Crkva je preko avog pišala i preko svojih sabora upravo zapovijedala, da djeca napuštaju poljudni pučke škole. Ona se je otprilike u srednje škole, koje su bile u rukama pojedinih samostana ih uskupskih kanonika.

Crkva je stekla velikih zasluga i osnivanje avveučilišta. God. 1188. otvorila se je Crkvenim nastojanjem avveučilište u Parizu. Bilo je to prvo avveučilište u miražnom srednjem vijeku i imalo je kulakada i do 40 tisuća studenata u 13. i 14. vijeku. Otvorila su se još mnoga druga avveučilišta. I tu je Crkva najviše ponogila i crkveni su ljudi u prvom redu bili profesori na avveučilištima.

Opsežna knjika morala bi se napisati, kad bismo imali razum i široko obrazlagati, koliko je Sv. Crkva učinila zasluga za prosvjetu i naobrazbu čovječanstva. Povijesna je činjenica također, da je Crkva uvijek nastojala i do sadašnjega dana nastoji da dvie čovjek odgoji mladeži. Ona se trudi iz svit. ako da mladež naobrazu van i oplemni i, ako to ima sa posebnih zasluga, stvori istovako.

Prvi, kojemu je Bog zapovijedio, da napíše knjige, bio je Mojsije, koji se je iskolao u kraljevskoj kući u Egipatu te je pošio pavez izraelce kroz pustinja u Palestinu. On je u pet knjika napisao Povijest Božjeg djelovanja među ljudima — počevši od početka svijeta — pa sve do svoje smrti, do dolaska Izraelaca do obredane zemlje. Pošio Mojsija su pisane i proroci od proroka Izraelaca do Boga odabrani. U svemu je tako bilo napisano prije Isusa 45 knjiga i 16 knjigica, a pošio Isusove smrti na križanju u svemu 27 knjigica. Prema tomu imademo 45 knjiga iz Staroga i 27 iz Novoga Zavjeta, ukupno 72 knjige. Sve te knjige, pisane jezikom samicimim i čitavo se "Pismo" koje obasije u većem obliku oko tisuću stranica.

Izraelci prije Isusa i kršćani pošio knjige su amirali su uvijek knjige Sv. Pisma svetim, od Boga nadobrih i kraljevima. A u čitavim, pripisivali pavez da se ne bi u njima ih mijenja sadržaj. Danas posjedujemo rukopise Sv. Pisma iz prvih stoljeća poslije Kristove smrti. Pramo pravačava te knjige i njihovu povijest.

Knjige Sv. Pisma napisane su i u koje u hebrejskom i aramajskom, a nekoje u grčkom jeziku.

Sv. Pismo je puno podataka i prekrasni mišlj i ljubavi. U njemu nalazimo sigurne istine vječnoga života — istine, koje nam je Bog objavio.

Američki nadbiskup o socijalnim pitanjima

Na šestom katoličkom kongresu južnog područja Sjedinjenih Američkih Država, koji je održan u poznatim Orleansu, govorilo je nadbiskup Teksasa Mons. Robert E. Luceu o odnosu katoličke prema socijalnim pitanjima. On je u svom govoru među ostalim rekao: "Principima katoličkih načela na životna pitanja današnjice mora biti u skladu sa stanjem u svijetu, koje se vidljivo mijenja. Potvrditi će se, da primjerom, ajava na široko se rasvjetlo i svatko je u njega mogao gledati. U njemu se vidi i mnoge druge stvari. Ispijeh dječaka i mladež, koje se vodele u najvećem aznu, gdje u nepreglednim redovima plešu. Veličanstveni kralj vozio se na oblaku, na rubu kojega je stajala mlada žena i mladež, primajući darove i dajući blaženju Musu i od čiju su usne pristinili, koji su ispunili rti. Još se vidjelo, kako je skočila u otvoreni rti i pješuh nestala u zvučnim i sjajnim redovima biatnika.

Vidilo sam sve, što se zbiva pod suncem, i evo sve je taština i mučenje duše. Pokvareni se teško popravljaju, a ludacima nema broja" (Propov. I, 14, 15).

Koliko je Crkva učinila za prosvjetu

Sv. je Crkva promicala i umjetnost i prosvjetu i kulturu svopće. Krasnaka inače se stičena kultura u blatu. Crkve. Katolička je Crkva kršćanska školila rodila, u svome krilu odgajala i odgojila. Ona se je materinski brinula da sve uređi sa nastoji, kad je bilo i kraljeva, koji nisu znali pisati. Crkva je preko avog pišala i preko svojih sabora upravo zapovijedala, da djeca napuštaju poljudni pučke škole. Ona se je otprilike u srednje škole, koje su bile u rukama pojedinih samostana ih uskupskih kanonika.

Crkva je stekla velikih zasluga i osnivanje avveučilišta. God. 1188. otvorila se je Crkvenim nastojanjem avveučilište u Parizu. Bilo je to prvo avveučilište u miražnom srednjem vijeku i imalo je kulakada i do 40 tisuća studenata u 13. i 14. vijeku. Otvorila su se još mnoga druga avveučilišta. I tu je Crkva najviše ponogila i crkveni su ljudi u prvom redu bili profesori na avveučilištima.

MISIONARSKI RAD AMERICKOG SVECENSTVA

Broj američkih misionara, koji se ove godine našli u raznim dijelima i široko obrazlagati, koliko je Sv. Crkva učinila zasluga za prosvjetu i naobrazbu čovječanstva. Povijesna je činjenica također, da je Crkva uvijek nastojala i do sadašnjega dana nastoji da dvie čovjek odgoji mladeži. Ona se trudi iz svit. ako da mladež naobrazu van i oplemni i, ako to ima sa posebnih zasluga, stvori istovako.

Američki kontinent postaje sve više središte, izvor novih katoličkih snaga, napose misionara, koji je zadavati i meda sve ljude na zemlji.

MISIONARSKI RAD KATOLIČKE IZRSE

U misionarskom tjeđnu održano su u Irskoj mnoge priredbe i sastanci, kojima je bila sva pružiti djelotvornu pomoć irskim misionarima. Zaključak svih tih priredaba i sastanaka, koji su se održali u Irskoj, u poručio, da se ponovno podignu katoličanska statice, bolnice, škole i druge dobroturne ustanove, koje su bile lokom rata porušene ili teško oštećene.

Četiri irska lijebnika dobrovoljno su se prijavila za rad među misionarima. Dvojica od tih već su otputovala za Ligand, gdje će biti uposljeni u mjesnim bolnicama.

UPOZORENJE POVJERLIVIM I PRETPJATNICIMA

Na Franjevački samostan Trst-Sušak neka se ništa drugo ne šalje osim protuplata u dinarima. Prema tomu neka povjerljivi, lupni rediti i ostali pretpjateljci, sve želje, na naredbe, dopisati jedino na Upravu lista "Gore sreata" — Pazin (Istra). Isto tako neka se neraspodni brojevi vraćaju u Pazin. Nešto pretpjateljci i Jugoslavije tražni, da se sva sredstva, koja su poslana na one, koje imade Upravu list od nekogovog računa na Rijeci, može se uplativati samo u Istrama. Tho uplati u dinarima, treba da zaštrni počinu (interlocutori) tak na poslišnjem redu i da njima pošalje novca na naš tekući račun na Rijeci. Komu je o teško učinilo, neka pošalje za sada novce u dinarima običnom uplatom, avveučilište samostana na Trst-Sušak.

U kratko vrijeme otvorili će Uprava svoj tekući račun u Zagrebu pa će onda svim pretpjateljnicima i povjerljivcima u Jugoslaviji razasati listove, koji će biti bez poteškoća uplativati u dinarima. UPRAVA

